

DROGPOLICY FÖR GNOSJÖANDANS KUNSKAPSCENTRUM GKC

Målsättningar

- Att tidigt upptäcka, förebygga och förhindra missbruk av alkohol, narkotika, dopingmedel och andra hälsofarliga varor.
- Att kunna erbjuda de som befinner sig i ett riskbruk eller missbruk, stöd och hjälp.
- Att alla i skolan ska känna till och följa drogpolicyn.

Förebyggande åtgärder

- Alla nya elever i årskurs 1 erbjuds hälsosamtal hos skolsköterska där frågor kring droger och alkohol samt tobak ställs.
- Regelbundet samarbete med polis, socialtjänst och fältsekreterare i förebyggande syfte.
- Ge personal information om hur tecken på drogmissbruk kan yttra sig.

Detta gäller på GKC

- Ingen får uppträda alkoholpåverkad, dricka, inneha, sälja eller förvara alkoholhaltiga drycker inom skolans område eller i någon verksamhet som sker i skolans regi, exempelvis studieresor.
- All hantering och konsumtion av narkotika, dopingmedel och hälsofarliga varor är enligt narkotikalagstiftningen, dopinglagstiftningen och lag om förbud mot vissa hälsofarliga varor olaglig.

Åtgärder vid misstanke om användande och/eller hantering av narkotika, doping eller andra hälsofarliga varor

Akuta åtgärder (samma dag)

- Alla som arbetar inom skolan har en skyldighet att vid upptäckt eller misstanke om bruk av narkotika, dopingmedel eller andra hälsofarliga varor rapportera detta till rektor, kurator eller skolsköterska.
- Bedöms misstanken som rimlig ska eleven kontaktas och få stöd och besked om vad som ligger bakom misstankarna samt hur det fortsatta stödet kommer utformas. Detta gäller både elever under och över 18 år.
- Om eleven är under 18 år ska vårdnadshavare kontaktas samma dag, förutsatt att eleven inte far illa om föräldrar kontaktas. Kontakta då socialtjänsten och rådfråga. Om en elev över 18 år misstänks vara påverkad av narkotika får skolan ej kontakta föräldrarna men i största mån ska skolans personal arbeta för att få ett aktivt medgivande från eleven om att kontakt får tas. Skulle eleven ändå motsätta sig det ska skolan säkerställa att eleven kommer hem eller till en likvärdig plats på ett säkert sätt.
- Om någon elev ertappas med att inneha eller sälja narkotika, dopingmedel eller andra hälsofarliga varor på skolan så avstängs eleven från skolan och polisanmälan görs omgående av rektor. Vid misstanke om att en elev använder droger eller om det visar sig att en elev använder droger kan rektor eller huvudman besluta att disciplinära åtgärder enligt skollagen (skriftlig varning, avstängning eller avvisning från skolan) vidtas. Om en elev använt eller varit påverkad av droger på skolan ska polisanmälan övervägas.

Långsiktiga åtgärder

- För alla elever som misstänks för bruk av narkotika, dopingmedel eller andra hälsofarliga varor ska skolan se till att akuta och långsiktiga åtgärder av olika slag vidtas. GKC samarbetar med Galaxens ungdomsteam mot droger. Eleven ska skyndsamt erbjudas stödsamtal och/eller provtagning.
- Alla som arbetar på skolan har enligt 14 kap 1 § SoL anmälningsplikt och socialtjänstens ska

kontakts för att en elev ska bli narkotikafri och om något framkommer som innebär att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd. Socialtjänsten kontakts också om eleven genom provtagning inte kan påvisa drogfrihet samt om eleven inte vill samarbeta och påvisa drogfrihet. Anmälan ska inte göras utan att eleven och vårdnadshavare informeras (*bedömer socialtjänsten att det finns en risk för barnets säkerhet att vårdnadshavare informeras då informerar inte skolan vårdnadshavare*). Anmälan ska vara skriftlig.

- Om det genom provtagning eller på annat sätt framkommer att en elev använder droger ska en åtgärdsplan snarast utformas. Elev, vårdnadshavare (om eleven är under 18 år), rektor, någon ur elevhälsan samt socialtjänst eller Galaxen ska vara med vid utformningen av denna plan. I planen ska det tydligt framgå hur eleven fortsättningsvis ska kunna påvisa drogfrihet och hur det framtida stödet från skolan och andra myndigheter ska utformas. Vid en eventuell avstängning ska även en plan för när eleven kan återvända till skolan finnas med och vad som krävs för att så ska kunna ske.
- Om det vid provtagning visar sig att inte misstankarna stämmer förs samtal med eleven om vilka andra orsaker som kan finnas till de problem som lett till misstanken och om det ändå kan finnas behov av något stöd.

Åtgärder vid misstanke om användande och/eller hanterande av alkohol inom skolans område samt vid misstanke om att missbruk hos en elev föreligger

- Elev som ertappas med förvaring, förtäring eller påverkan av alkoholhaltiga drycker inom skolans område eller verksamhet i skolans regi ska förvisas från skolan genom att en förälder/vårdnadshavare eller person som skolan bedömer som likvärdig hämtar eleven. Om eleven är över 18 år får skolan ej kontakta föräldrarna men i största mån ska skolans personal arbeta för att få ett aktivt medgivande från eleven om att kontakt får tas. Skulle eleven ändå motsätta sig det ska skolan säkerställa att eleven kommer hem eller till en likvärdig plats på ett säkert sätt.
- Vid misstanke om att en elev riskerar att hamna, eller befinner sig, i ett missbruk av alkohol ska samtal och stöd av elevhälsan erbjudas, samt ska det skickas en anmälan till socialtjänsten om eleven är under 18 år. Eleven kan också erbjudas stöd via Galaxen som arbetar med bland annat behandling.
- Alla som arbetar på skolan har enligt 14 kap 1 § SoL anmälningsplikt och socialtjänsten ska kontaktas.

Åtgärder vid upphittande av alkohol, narkotika, dopingmedel eller andra hälsofarliga varor inom skolans område.

- Vid upphittande av alkohol inom skolans område ska det omedelbart tas omhand av personal på skolan och hållas ut.
- Vid upphittande av narkotika, dopingmedel eller andra hälsofarliga varor inom skolans område ska det omedelbart omhändertas av personal och inlämnas till polisen.

Bilaga 1: Lagar och

förordningar

Bilaga 2: Drogtestförfarande

Bilaga 1 Lagar och förordningar

Narkotikastrafflagen (1968:64)

Enligt narkotikastrafflagen är all befattning med narkotika för annat än medicinskt och vetenskapligt bruk förbjuden. Det gäller såväl innehav som konsumtion av narkotika. Konsumtion av narkotika och innehav för eget bruk betraktas som "ringa narkotikabrott". Påföljden blir då böter eller fängelse i högst 6 månader. Narkotikalagens första paragraf lyder som följer:

1 § Den som olovligen

1. överlåter narkotika,
  2. framställer narkotika som är avsedd för missbruk,
  3. förvärvar narkotika i överlåtelsesyfte,
  4. anskaffar, bearbetar, förpackar, transporterar, förvarar eller tar annan sådan befattning med narkotika som inte är avsedd för eget bruk,
  5. bjuder ut narkotika till försäljning, förvarar eller befordrar vederlag för narkotika, förmedlar kontakter mellan säljare och köpare eller företar någon annan sådan åtgärd, om förfarandet är ägnat att främja narkotikahandel, eller
  6. innehar, brukar eller tar annan befattning med narkotika
- döms, om gärningen sker uppsåtligen, för narkotikabrott till fängelse i högst tre år.

Lag (1991:1969) om förbud mot vissa dopningsmedel

Allt bruk av det som i 1 § räknas upp är enligt denna lag förbjuden för annat än medicinskt och vetenskapligt ändamål. Innefattande både innehav, överlåtelse, försäljning, bruk samt införsel till landet. Straffvärdet är fängelse i 6 månader som högst vid grovt dopingbrott samt böter eller fängelse i högst 6 månader vid ringa dopingbrott.

1 § Denna lag gäller

1. syntetiska anabola steroider,
2. testosteron och dess derivat,

3. tillväxthormon, och

4. kemiska substanser som ökar produktion eller frigörelse av testosteron och dess derivat eller av tillväxthormon. Lag (2011:112).

Lag (1999:42) om förbud mot vissa hälsofarliga varor

Syftet med lagen är att på ett tidigt stadium möjliggöra kontroll av substanser som ”på grund av sina inneboende egenskaper medför fara för människors liv eller hälsa och som används eller kan antas användas i syfte att uppnå berusning eller annan påverkan.” Lagen kan bara tillämpas på sådana varor som inte omfattas av narkotikastrafflagen eller lagen om dopingmedel och inte heller är godkända som läkemedel inom EU. Listan över substanser som klassificerats som hälsofarliga varor finns i Förordningen (1999:58) om förbud mot vissa hälsofarliga varor.

1 § Denna lag gäller varor som på grund av sina inneboende egenskaper medför fara för människors liv eller hälsa och som används eller kan antas användas i syfte att uppnå berusning eller annan påverkan.

Regeringen föreskriver på vilka varor lagen skall tillämpas.

Socialtjänstlagen (2001:453)

Skolan berörs av socialtjänstlagen på den punkt som gäller anmälningsskyldigheten.

14 kap. Anmälan om och avhjälpande av missförhållanden m.m.

1 § Följande myndigheter och yrkesverksamma är skyldiga att genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa:

1. myndigheter vars verksamhet berör barn och unga,
2. andra myndigheter inom hälso- och sjukvården, annan rättspsykiatrisk undersökningsverksamhet, socialtjänsten, Kriminalvården, Polismyndigheten och Säkerhetspolisen,
3. anställda hos sådana myndigheter som avses i 1 och 2, och
4. de som är verksamma inom yrkesmässigt bedriven enskild verksamhet och fullgör uppgifter som berör barn och unga eller inom annan sådan verksamhet inom hälso- och sjukvården eller på socialtjänstens område.

3 st. Myndigheter, befattningshavare och yrkesverksamma som anges i [första stycket](#) är skyldiga att lämna socialnämnden alla uppgifter som kan vara av betydelse för utredning av ett barns behov av stöd och skydd.

Skollag (2010:800)

Under 5 kap finns bestämmelser som rör Trygghet och studiero i skolan. Nedan följer utdrag ur kapitlet och de delar som berör GKC:s drogpolicy.

6 § Rektorn eller en lärare får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero eller för att komma till rätta med en elevs ordningsstörande uppträdande.

Enligt de förutsättningar som följer av 7-23 §§ får det beslutas om utvisning, kvarsittning, tillfällig omplacering, tillfällig placering vid en annan skolenhet, avstängning och omhändertagande av föremål.

En åtgärd enligt första eller andra stycket får vidtas endast om den står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter.

9 § Om en elev i förskoleklassen, grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan eller gymnasiesärskolan vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarligare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare.

Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 8 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas.

Skriftlig varning

11 § Efter en utredning enligt 9 § första stycket får rektorn besluta att tilldela eleven en skriftlig varning. En sådan varning ska innehålla information om vilka åtgärder som kan komma att vidtas om eleven inte ändrar sitt beteende.

Elevens vårdnadshavare ska informeras om rektorns beslut.

Avstängning i de frivilliga skolformerna

17 § I gymnasieskolan, gymnasiesärskolan, kommunal vuxenutbildning och särskild utbildning för vuxna får huvudmannen besluta att helt eller delvis stänga av en elev om

1. eleven med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid bedömningen av elevens måluppfyllelse och kunskaper,
2. eleven stör eller hindrar utbildningens bedrivande,

3. eleven utsätter någon annan elev eller av utbildningen berörd person för kränkande behandling, eller
4. elevens uppförande på annat sätt inverkar negativt på övriga elevers trygghet och studiero.

2 st. Huvudmannen får besluta att ett beslut om avstängning ska gälla omedelbart.

3 st. Om det kan antas att någon av förutsättningarna för avstängning enligt [första stycket 2–4](#) är uppfyllda och beslutet är nödvändigt med hänsyn till elevernas trygghet och studiero, får rektorn besluta om omedelbar avstängning.

4 st. Rektorn får inte uppdra åt någon annan att fatta beslut enligt [tredje stycket. Lag \(2015:482\)](#).

Avstängningstid i de frivilliga skolformerna

18 § Beslut enligt [17 §](#) får inte avse avstängning under längre tid än två veckor under ett kalenderhalvår, om inte annat följer av [andra stycket](#).

2 st. Avstängningen får förlängas om syftet med en kortare avstängningstid inte har uppnåtts eller om det av någon annan anledning bedöms som nödvändigt med hänsyn till elevens uppträdande. Ett beslut om avstängning enligt [17 §](#) får dock inte avse längre tid än återstoden av pågående kalenderhalvår och tre ytterligare kalenderhalvår.

3 st. Rektorns beslut om omedelbar avstängning enligt [17 § tredje stycket](#) gäller till dess huvudmannen har prövat saken och får inte avse längre tid än en vecka. Om huvudmannens beslut inte kan avvaktas med hänsyn till andra personers säkerhet, får beslutet förlängas med ytterligare en vecka.

Avstängning från viss utbildning med praktiska inslag

19 § Huvudmannen får besluta att helt eller delvis stänga av en elev från en viss utbildning i gymnasieskolan, gymnasiesärskolan, kommunal vuxenutbildning eller särskild utbildning för vuxna, om

1. det i utbildningen ingår praktik eller delar av utbildningen är arbetsplatsförlagd, och
2. det är uppenbart olämpligt att eleven deltar i den praktiska tjänstgöringen.

2 st. Huvudmannen får besluta att ett beslut om avstängning ska gälla omedelbart.

3 st. Om det kan antas att förutsättningarna för avstängning enligt [första stycket](#) är uppfyllda och det är nödvändigt på grund av brådskande omständigheter, får rektorn besluta om omedelbar avstängning.

4 st. Rektorn får inte uppdra åt någon annan att fatta beslut enligt [tredje stycket](#). [Lag \(2015:482\)](#).

Avstängningstid från viss utbildning med praktiska inslag

20 § Ett beslut om avstängning enligt [19 §](#) ska avse viss tid eller gälla utan tidsbegränsning.

2 st. Rektorns beslut om omedelbar avstängning enligt [19 § tredje stycket](#) gäller till dess att huvudmannen har prövat saken och får inte avse längre tid än en vecka. Om huvudmannens beslut inte kan avvaktas med hänsyn till andra personers säkerhet, får beslutet om omedelbar avstängning förlängas med ytterligare en vecka.

Inhämtande av yttrande

21 § Innan huvudmannen eller rektorn beslutar om avstängning enligt [17 §](#) eller [19 §](#) ska eleven och elevens vårdnadshavare beredas tillfälle att yttra sig.

2 st. Innan huvudmannen fattar beslut ska, om eleven är under 18 år, samråd även ske med socialnämnden.

3 st. Rektorn ska informera huvudmannen när han eller hon har fattat ett sådant beslut som avses i [17 § tredje stycket](#) och [19 § tredje stycket](#). Om eleven är under 18 år ska även socialnämnden informeras om beslutet.

Bilaga 2 Drogtestförfarande

Syftet med drogtest

Drogtester kan ha tre olika syften. Det främsta syftet är att förebygga missbruk. Tester innebär att risken för att bli upptäckt ökar och har därmed en förebyggande effekt. Ett syfte är också att kunna bekräfta misstankar och upptäcka missbruk. Likaså är drogtest ett viktigt inslag i ett åtgärdsprogram för att säkerställa drogfrihet.

Frivillighet

Varje medborgare är, enligt regeringsformen, gentemot det allmänna skyddad mot påtvingat kroppsligt ingrepp tex kroppsvätskeprov, Regeringsformen 2 kap 6§. Huvudregeln är därför att drogtest endast kantas vid misstanke och att det då är frivilligt. JO poängterar att frivilligheten inte bara ska vara formell utan även upplevas som reell. Om du är under 15 år får polisen drogtesta om de misstänker att ungdomen har tagit droger. Men, då måste det finnas tydliga tecken som gör att de misstänker att ungdomen är påverkad. De får bara drogtesta om det är nödvändigt för att socialtjänsten ska kunna ta reda på vilket stöd och vilken hjälp ungdomen behöver. Det är alltid en åklagare som bestämmer om polisen får ta drogtesta. Om en ungdom har fyllt 15 år får polisen drogtesta om ungdomen är misstänkt för ett brott som kan leda till fängelse och ett drogtest behövs i utredningen. Det måste också finnas tydliga tecken som gör att de misstänker att ungdomen har tagit droger. Ungdomen har rätt att få veta varför de vill testa den.

Vem beslutar och har ansvar för testet?

Rektor i samarbete med elevvårdsteamet föreslår ett drogtest. Testet genomförs på vårdcentralen eller i Galaxens lokaler, dessa har också ansvar för testet. Galaxen är behjälpliga vid misstanke kring drogbruk och gör drogtest. Vid positivt test görs en anmälan till socialtjänsten. Galaxen och skolan kan sedan tillsammans göra en planering kring hur testning ska ske, både förberedda och oförberedda prov.

Viktiga telefonnummer:

Polis: 114 14

Socialkontoret i Gnosjö: 0370-33 10 00

Galaxen: Frida Karlsson, behandlare: 0370-37 78 79

Vårdcentralen i Gnosjö: [010-244 80 15](tel:010-244 80 15)